

Національний проєкт: ПИШЕМО ЕСЕ

Інноваційний проєкт у
навчанні письма: нові
можливості для
учителів та учнів

*Грабовська О.М., учителька
української мови і літератури ТАЛУГ
ім. І.Франка, учитель-методист*

Інноваційні методики

Програма зосереджена на використанні новітніх методик навчання письма, що допомагатимуть учнівству краще засвоїти матеріал і розвивати критичне мислення.

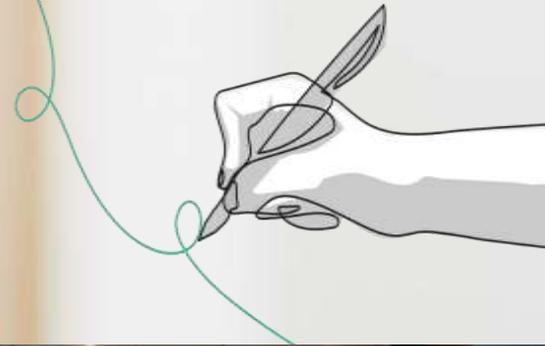
Підготовка вчителів

Програма передбачає спеціальні курси для шкіл та університетів, які беруть участь у “Національному проєкті: пишемо есе”.

Підвищення кваліфікації

Програма акцентує увагу на постійному професійному розвитку вчительства через тренінги та семінари, спрямовані на підвищення їхньої кваліфікації.

Пишемо
есе

Історія розвитку проєкту

1 етап. Навчання від українських експертів

2 етап. Навчання від американських експертів National Writing Project

3 етап. Розробка методичних матеріалів

Цей проєкт пропонує не просто ефективні методики з розвитку навички аргументованого письма, а в першу чергу допомагає змінити спосіб мислення від фокуса на результат до усвідомлення важливості процесу письма. За такого підходу наші учні та учениці матимуть простір для спроб, вільний від страху помилок та можливість пошуку власного

голосу.

Катерина Молодик

Методистка ГО "Смарт освіта"

«Есе – це не результат, а процес».

«Писати можуть всі».

«Сила голосу», «письмо плаває на поверхні обговорення».

«Якщо ви перевіряєте всі роботи, які пишуть ваші учні, значить вони мало пишуть».

<https://essay.nus.org.ua/>

Робочі аркуші для учнів – це збірники матеріалів для учнів (тексти з інструкціями, місцем для нотаток і підказками для виконання).

Методичний посібник із навчання письма – добірка методичних та практичних інструментів, що допоможуть інтегрувати спеціально розроблені модулі та вправи з розвитку навички письма. У кожному модулі є запитання для рефлексії, а також вказані необхідні матеріали, ресурси та корисні покликання для уроків.

Зміст

Теоретична частина посібника з навчання письма + 9 модулів:

Модуль 1. Регулярне письмо

Модуль 2. Мета текстів і різновиди есе

Модуль 3. Долучаємося до розмови: шукаємо дискусійні питання, судження і приєднуємося до розмови

Модуль 4. Поєднуємо докази й тезу

Модуль 5. Стіл Етвуд. Приєднання до розмови, що триває

Модуль 6. Поєднання та аналіз текстів

Модуль 7. Побудова есе

Модуль 8. Вчимося писати есе

Модуль 9. Аргументативний лист-звернення

Чому важливо навчити учнів та учениць писати есе?

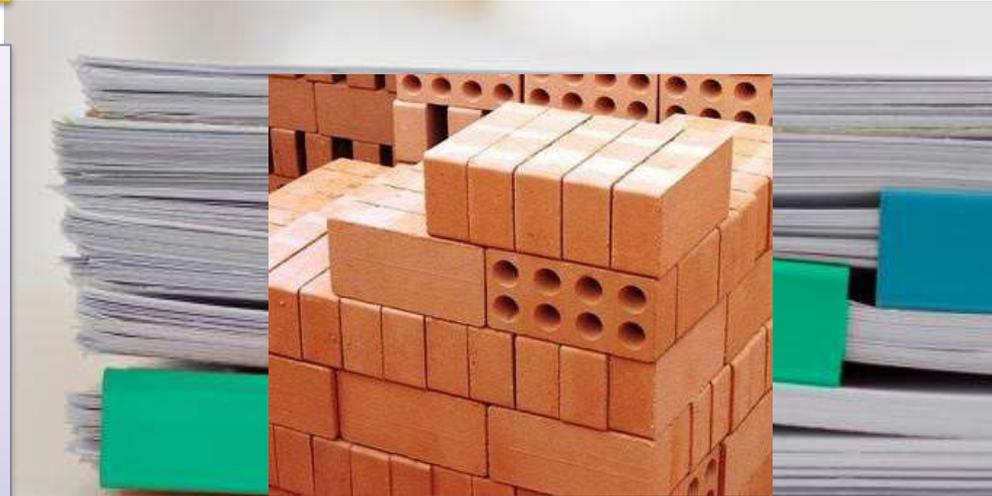
Три етапи процесу письма за матеріалами лекцій Ольги Брюховецької

Дослідники виокремлюють три етапи письма:

Передписання (підготовчий етап – збираємо ідеї для тексту)

Писання (формуємо першу чернетку тексту)

Переписування (прояснюємо значення тексту, критично його оцінюємо)

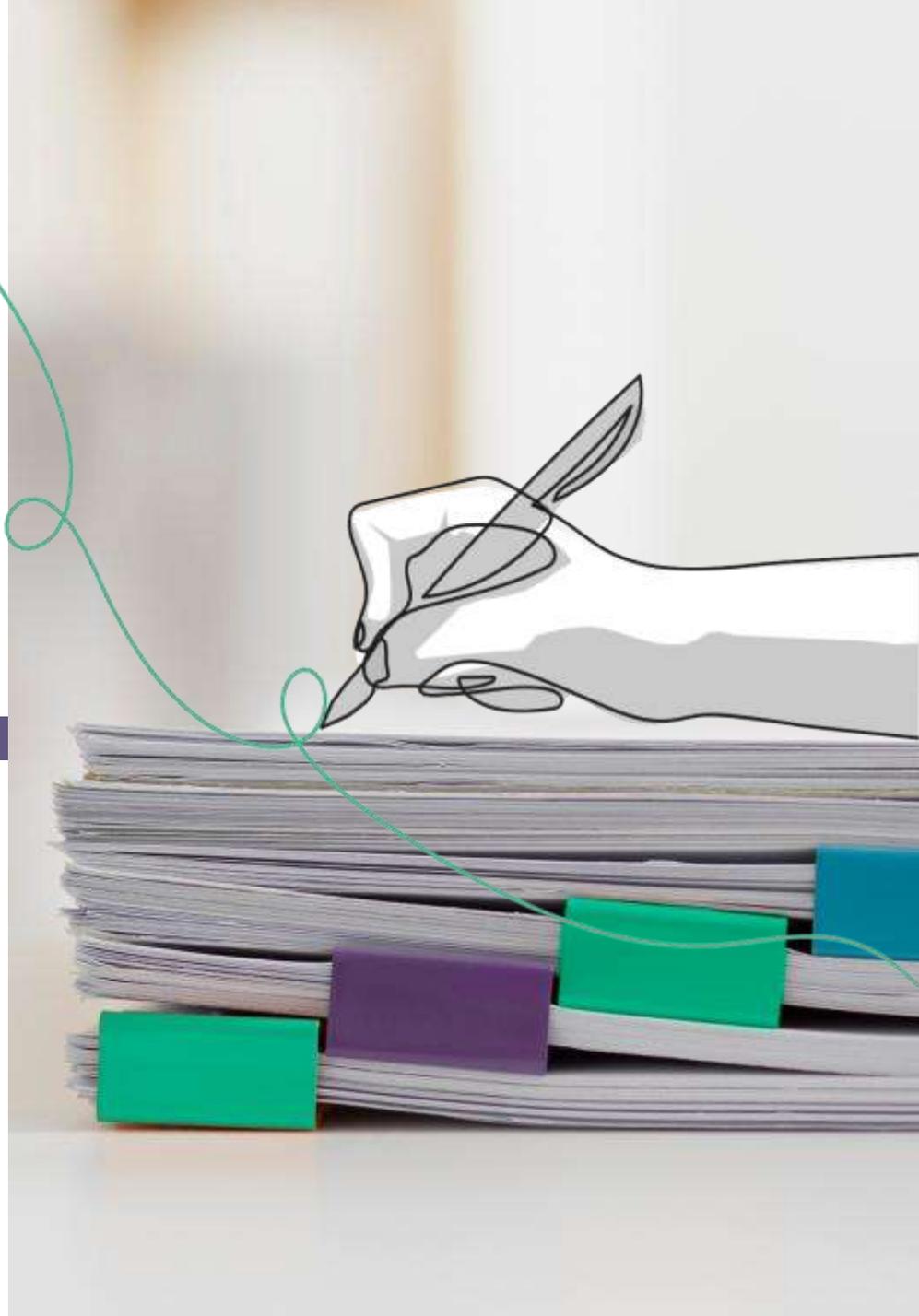

Пишемо
есе

МОДУЛ 1

Регулярне письмо

Вправа «Вільне ПИСЬМО»

1-3
хвилини

**Зміст
вправи:**

Упродовж 1-3 (максимум 5)
хвилин фіксуйте свої будь-які
міркування в нотатнику або
зошиті.

Вправа «Пишемо з одного слова»

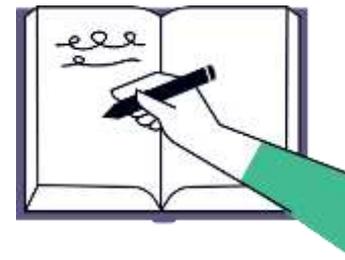
7-10
хвилин

**Зміст
вправи:**

Розпочніть писати ваші міркування щодо запропонованого предмета (яблуко, книга).
Не зупиняйтеся, поки не почуєте спеціальний сигнал.

Вправа «ДЗВОНИКИ»

5-7
хвилин

**Зміст
вправи:**

Упродовж 5-7 (максимум 15) хвилин зафіксуйте свої міркування в нотатнику або зошиті щодо озвученої теми / питання.

Регулярне ПИСЬМО

(приклад запитань)

5-7
ХВИЛИН

- Що таке права людини?
- Чому ми маємо захищати свої права?

Обговорення

- Об'єднайтесь у групи.
- Зачитайте й обговоріть свої тексти.
- Висловіть узагальнені міркування одне одному.

Вправа «Письмова розминка»

(для молодших підлітків)

• 10–15 хвилин

• Зміст вправи:

- Обговорення в парах: «Хто говорить і що вони кажуть?»
 1. Прочитайте / прогляньте / прослухайте статтю відео / подкаст ще раз.
 2. Про що розповідає цей текст (відео / аудіо)?
 3. Звідки ви про це знаєте? Які докази ви бачите? Виділіть найсильніший для вас доказ.
 4. Обговоріть свої думки з однокласником / однокласницею.
 5. Після цього запишіть власні думки. Якою зараз є ваша позиція? Вона змінилися після обговорення?
 6. Сформулюйте тезу (власну позицію) з цього питання і напишіть аргументи (докази) на її підтримку. Спробуйте додати до своєї аргументації деякі джерела (використовуйте запропоновані тексти).

Вправа «Письмова розминка»

(для старших підлітків)

10-15 хвилин

Зміст вправи:

Прочитайте тексти.

Позначте в місці для нотаток основну думку тексту.

- Позначте в тексті найсильніший аргумент автора /
- авторки. Напишіть протягом 5-7 хвилин свої думки щодо
- теми.
- Намалюйте графічне зображення взаємозв'язку трьох текстів.
- Напишіть коротке пояснення графічного зображення в
- нотатнику. Обговоріть з однокласниками й однокласницями
- графіки.
- Напишіть формальне есе.

Думки вголос

* Американські підходи до написання есе відрізняються від українських. Ми звикли до структури формального есе та критеріїв, за якими оцінюють власне висловлення на ЗНО. А в американців усе інакше. Традиційні для нас “я вважаю”, “на мою думку” є насправді суперечливими для експертів National Writing Project, а сполучник “тому що” в тезі є цілком припустимим. І загалом теза, як виявилось, може бути нюансованою й передбачати різні формати деталізацій. Більше того – теза може бути в останньому абзаці есе... Для українських філологів такі норми – це вибух традиційних уявлень. Організаторам проекту довелося адаптовувати американську методику до української системи освіти. З цією метою навіть радилися з фахівцями УЦОЯО.

* Основоположним стає процесуальний підхід до письма, який розпочинається з вдумливого читання медіатекстів: щоб навчитися писати, спершу треба навчитися читати тексти, аналізувати їх, знаходити докази, перефразувати, а вже потім формулювати тезу, аргументи, коментарі. Читання з розумінням стає першочерговим і в процесі написання есе.

* Експерти переконані, що варто дуже багато писати й не оцінювати кожну роботу. Повільними кроками, концентрація на одній навичці – крок за кроком досягається те, що “пишуть усі”. Але для цього має бути системна робота.

Дякую за увагу!

Пишемо
есе

